

WPR 2028–2034 i PLAN PARTNERSTWA KRAJOWEGO I REGIONALNEGO

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Departament Wspólnej Polityki Rolnej

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

WPROWADZENIE

- **kontekst reformy WPR 2028-2034**
- **nowa architektura - jeden fundusz UE**

Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa lata 2028-2034

- **wyzwania budżetowe**
- **Wieloletnie Ramy Finansowe WRF**

Nowa struktura WRF

- utworzenie jednego **Europejskiego Funduszu Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa lata 2028–2034.**
- ustanowienie jednolitych zasad programowania i wdrażania **Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (Plan PKR).**
- Likwidacja **ok. 540** odrębnych programów operacyjnych;
- Wprowadzenie **27 Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR)** + Interreg + Społeczny Fundusz Klimatyczny
- Każdy Plan PKR integruje elementy polityki:
 - spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,
 - wspólnej polityki rolnej (WPR),
 - wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb),
 - bezpieczeństwa i dobrobytu (w tym migracja, integracja, obrona).

Reorganizacja struktury budżetu UE 2028-2034

Plany Partnerstwa Krajowego i Regionalnego mają integrować środki na rzecz spójności, rolnictwa, rybołówstwa i polityki społecznej.

Połączenie wielu polityk sektorowych **w jeden instrument** może prowadzić do konkurencji o środki. **WPR odpowiada za bezpieczeństwo żywnościowe, dochody.**

Komisja Europejska dodatkowo na OW i rolnictwo proponuje:

- „rural target” - **8,99 mld euro dla PL** oraz
- wcześniejsze uruchomienie 2/3 środków tzw. **kwoty elastyczności** (*flexibility amount*) - do **8,7 mld euro dla PL**

295,7 mld euro
dla całej UE
w tym dla Polski

WPRyb - 193 mln euro

WPR - **24,6 mld euro**

budżet Planu
PKR
783 mld euro
dla całej UE
w tym dla Polski
123,3 mld euro

291 mld euro - 2021-2027

Potencjalne wydatki dla PL na WPR – ok. 42,4 mld euro z funduszu UE

Wyzwania budżetowe

- Podział alokacji dla WPR/ROW/Ryb w ramach Planu PKR
- Określenie zapotrzebowania krajowego w zależności od przyjętego wariantu.

WYZWANIA (NA PODSTAWIE INFORMACJI Z MFIPR)

- Krótki termin rozliczeń - zasada **N+1** (P.Cz./KE) (**10 miesięcy ?**).
- Finansowanie wyłącznie za realizację kamieni milowych.
- Gotowość instytucjonalna (2027), systemy informatyczne.
- Samoocena kamieni milowych (odpowiedzialność IZ).

Etapy negocjacji WRF – co to oznacza dla WPR?

ETAP 1 — Negocjacje **legislacyjne** (2025–2026)

- Ustalenie konstrukcji Funduszu PPKR.
- Określenie poziomów dofinansowania i warunkowości.

ETAP 2 — Negocjacje **alokacyjne** (2026–2027)

- Podział środków między cele PKR, w tym WPR.
- Ustalenie rozdziałów i kamieni milowych WPR (rozdział WPR, rozdział ..., rozdział ...)
- Zdefiniowanie zakresu działań WPR/ROW/RYP

ETAP 3 — Negocjacje **Planu PKR** (2027)

- Zatwierdzenie decyzją Rady UE (**nowość**) – decyzja KE o finansowaniu.

KONSEKWENCJE DLA MRIRW

- Ograniczona elastyczność
- Konieczność pełnej gotowości systemu **od 2027 r.**

System instytucjonalny

art. 49-56 rozp. NRP

- ☐ Instytucji Koordynującej (IK)
- ☐ Instytucji Zarządzającej (IZ)
- ☐ Instytucji Pośredniczących (IP)
- ☐ Agencji Płatniczej (AP)
- ☐ Instytucji Audytowej (IA)
- ☐ Komitetu Monitorującego (KM)
- ☐ Komitetu Koordynującego (KK)

Cele MRiRW

Plan Partnerstwa Krajowego i Regionalnego

Rozdział WPR

Rozdział WPRyb

Rozdział OW

...

MRiRW - IZ
ARiMR - AP

IK = minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego

art. 50 rozp. NRP

- **nowa instytucja** w systemie wdrażania dla WPR
- zadania IK określone w przepisach UE oraz w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (art. 14l¹z dodany ustawą z dnia 4.12.2025 r.):

reprezentowanie RP w kontaktach z instytucjami UE w zakresie związanym z realizacją PPKR, monitorowanie realizacji PPKR, zapewnienie spójności we wdrażaniu poszczególnych rozdziałów PPKR, przygotowywanie sprawozdań z realizacji PPKR (we współpracy z właściwymi ministrami), wnioskowanie o płatności do KE

- zadania IK mogą być powierzone innym organom, przy czym zgodnie z przepisami UE należy zapewnić, aby każde zadanie zostało powierzone tylko jednemu organowi → powierzenie w formie pisemnej (ang. in writing)

IZ = MRiRW (art. 51 rozp. NRP)

- odpowiedzialna za zarządzanie planem lub częścią planu lub jednym lub kilkoma rozdziałami planu w celu realizacji jego celów
- może wyznaczyć jedną lub więcej **instytucji pośredniczących (IP)** do wykonywania zadań leżących w jej zakresie odpowiedzialności (np. **ARiMR, SW**) → powierzenie w formie pisemnej (ang. in writing)
- IZ przede wszystkim odpowiedzialna za wybór operacji i określenie procedur tego wyboru

AP = ARiMR (art. 52 rozp. NRP)

- **instytucja swoista dla WPR** (akredytowana agencja płatnicza)
- KE nie przewiduje zmian w dotychczasowym podejściu do akredytacji
- występuje w systemie wdrażania w odniesieniu do środków wskazanych w art. 35 rozp. NRP (interwencje WPR)
- zgodnie z przepisami UE AP wykonuje poszczególne zadania IZ (właściwe odesłanie do art. 51 rozp. NRP), **natomiast to nie znaczy, że AP jest IZ**. Nie wszystkie zadania, które wykonuje AP w WPR zostały wskazane w art. 52 rozp. NRP (niektóre zadania są przypisane tylko IZ)
- odpowiada przede wszystkim za zarządzanie i kontrolę interwencji (AP sporządza i przekazuje IK deklarację zarządczą **(zmiana)** – dokumenty dot. rocznego pakietu dokumentów dot. poświadczenia wiarygodności)
- może delegować swoje zadania (**np. do SW, KOWR**), z wyłączeniem dokonywania płatności
- ma posiadać strukturę administracyjną i system kontroli wewnętrznej zgodne z międzynarodowymi standardami kontroli wewnętrznej, które zapewniają wystarczające gwarancje legalności, prawidłowości i właściwego rozliczania płatności
- konieczność wyznaczenia podmiotu (**obecna Władza Właściwa – Minister Finansów**) do sprawowania nadzoru nad AP w zakresie spełniania kryteriów akredytacyjnych (będzie odpowiadała za wydanie, przegląd i cofanie akredytacji)

IA = szef KAS (art. 53 rozp. NRP)

- IA jest odpowiednikiem obecnego Organu Certyfikującego występującego w PS WPR
- odpowiedzialna za przeprowadzenie audytów dot. osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych oraz audytów systemów poświadczających skuteczne funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli. Audyty mają zapewnić pewność co do wykorzystania funduszy zgodnie z obowiązującym prawem

KM i KK (art. 54-56 rozp. NRP)

- powoływany jeden lub więcej KM dla poszczególnych rozdziałów PPKR
- należy objąć wszystkie rozdziały planu, ten sam KM może obejmować więcej niż jeden rozdział
- w przypadku powołania więcej niż jednego KM, PCzł może powołać KK
- zrównoważona reprezentacja odpowiednich organów państwowych i instytucji pośredniczących oraz partnerów (władze regionalne, lokalne, partnerów gospodarczych oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego)
- KM zatwierdza elementy rozdziału/rozdziałów, za które jest odpowiedzialny
- kluczowa zmiana vs. PS WPR – KM **zatwierdza metodologię i kryteria wyboru operacji (oraz zmiany)** – zwiększając autonomię KM w tym zakresie
- KM m.in. bada postępy, wpływ na realizację działań ujętych w rozdziale/rozdziałach PPKR, wszelkie kwestie mające wpływ na realizację rozdziału/rozdziałów, skuteczne funkcjonowanie partnerstwa
- KM zbiera się co najmniej raz w roku i dokonuje przeglądu realizacji rozdziału/rozdziałów PPKR, za które jest odpowiedzialny

Nowa architektura WPR po 2027 r.

Interwencje, które **nie zostały objęte ring fencingiem WPR** (m.in. działania dotychczas realizowane w ramach II filara).

- ✓ LEADER;
- ✓ wspieranie wymiany wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich;
- ✓ inicjatywy w zakresie współpracy terytorialnej i lokalnej;
- ✓ unijny program dla szkół (owoce i warzywa);
- ✓ płatności kryzysowe dla rolników w następstwie klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof.

Interwencje, które zgodnie z propozycją KE zostały wskazane jako **wsparcie dochodów dla rolnictwa**

- ✓ obowiązkowe degresywne wsparcie dochodu uzależnione od obszaru;
- ✓ wsparcie dochodów powiązane z produkcją;
- ✓ płatności ONW;
- ✓ płatność dla małych rolników;
- ✓ działania rolnośrodowiskowe i klimatyczne;
- ✓ wsparcie z tytułu niekorzystnych warunków wynikających z niektórych obowiązkowych wymogów;
- ✓ obowiązkowe wsparcie uczestnictwa w narzędziach zarządzania ryzykiem;
- ✓ wsparcie **inwestycji dla rolników** i właścicieli lasów;
- ✓ wsparcie dla **młodych rolników oraz rozwój małych gospodarstw**;
- ✓ wsparcie na **rzecz interwencji w niektórych sektorach**.

Podział środków na realizację tych interwencji będzie dokonywany na poziomie krajowym.

Uwarunkowania na poziomie UE

- **odejście** od **2 filarów** WPR (mocno krytykowane),
 - w PPKR będzie rozdział dot. rolnictwa. Muszą być realizowane specyficzne cele na poziomie UE (**dochody, bezpieczeństwo żywnościowe, atrakcyjne obszary wiejskie, odporność**), zalecenia KE dla P.Cz,
 - **wykorzystanie doświadczeń** z realizacji PS WPR,
 - mniej szczegółów w Planach, szersze wykorzystanie **kwot ryczałtowych**, kompleksowe rozwiązywanie problemów obszarów wiejskich.
- Pomoc do **rolników prowadzących działalność rolniczą**, aktywnie przyczyniających się do bezpieczeństwa żywnościowego,
 - Obowiązkowa **degresywność płatności i capping**,
 - P.Cz. powinny wspierać **najbardziej potrzebujących pomocy** (*młodzi/nowi rolnicy, kobiety, gospodarstwa rodzinne, małe gospodarstwa, gospodarstwa łączące produkcję roślinną ze zwierzęcą, obszary ONW*).

Identyfikacja potrzeb na poziomie krajowym

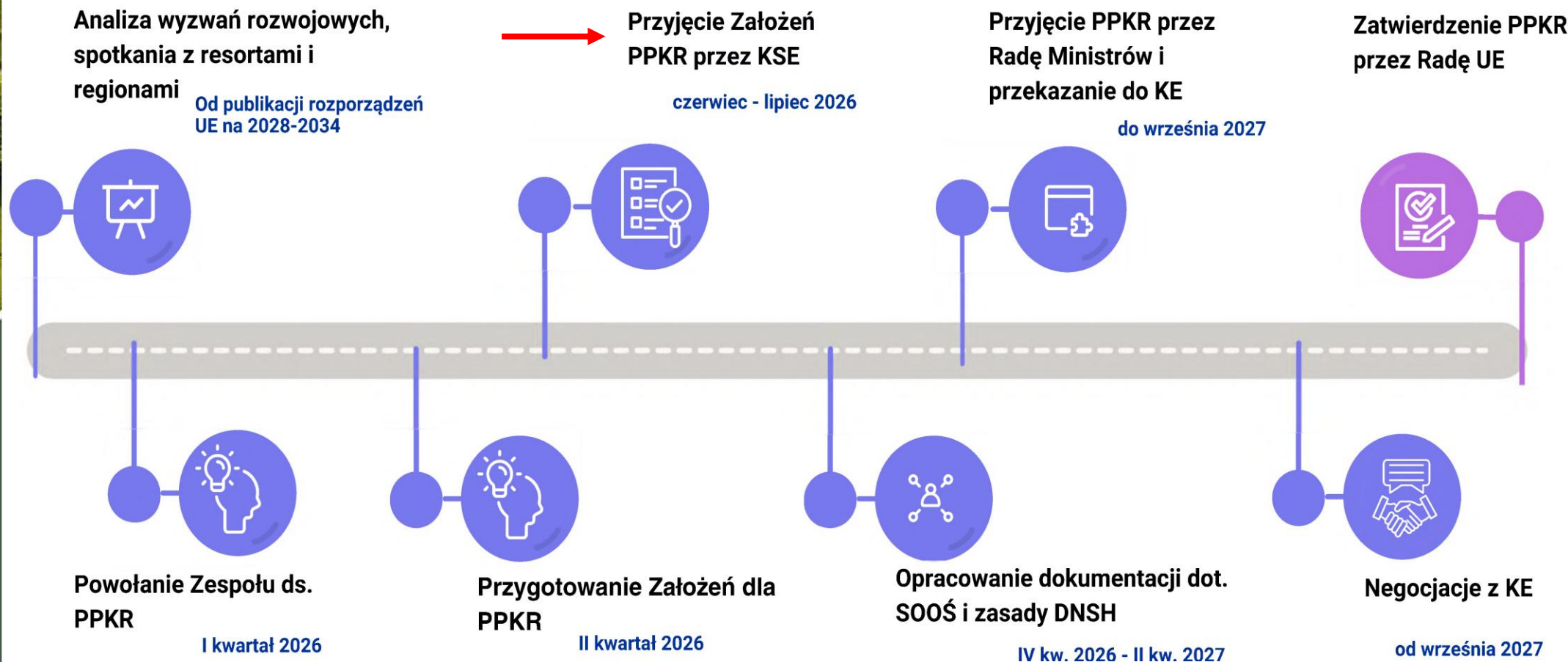
poziom UE - Praca nad pakietem prawnym na lata 2028-2034

poziom krajowy - prace analityczne w tym fiszki w zakresie najważniejszych wyzwań rozwojowych rolnictwa, rybactwa i obszarów wiejskich, m.in.:

- Wzrost **dochodów rolników**
- Wzmocnienie **bezpieczeństwa żywnościowego** poprzez zapewnienie **odporności i konkurencyjności** rolnictwa
- Budowa odporności łańcucha dostaw żywności i rozwój **przetwórstwa rolno-spożywczego**
- Zapewnienie **wysokiej jakości życia** na obszarach wiejskich w warunkach **zmian demograficznych**
- Wzrost dochodów mieszkańców wsi przez tworzenie trwałych miejsc pracy, **rozwój przedsiębiorczości** i rozwój lokalny dopasowany do potencjału endogenicznego terytoriów
- Wyzwanie dotyczące zapewnienia dalszego rozwoju **innowacji, cyfryzacji i wymiany wiedzy**
- Transformacja **gospodarki na obszarach wiejskich w kierunku bardziej zrównoważonej** i odpornej na kryzysy
- Wyzwania **klimatyczno-środowiskowe** na obszarach wiejskich
- Wzmacnianie rozwoju **odnawialnych źródeł energii**
- Wyzwanie rozwojowe dotyczące **wpływu jakości żywności i nawyków żywieniowych** na zdrowie publiczne

Harmonogram prac nad PPKR

Źródło: prezentacja MFiPR

